

Said Sghair
Moritanya İslam Cumhuriyeti Anayasa Konseyi Başkanı

Teşekkür ederim Sayın Başkan,

Bu yüksek kurumun oluşturulmasının 55. Yıldönümü dolayısıyla ve Anayasa Mahkemesi Başkanını ve üyelerini çok tebrik etmek isterim.

Sayın Başkana ve tüm çalışanlarına, heyetimize karşı gösterdikleri sıcaklık ve güzel bir ülke olan Türkiye'deki konaklamamız sırasında sundukları konforlu konaklama koşulları için teşekkür etmek isterim.

Sayın Başkan, sevgili meslektaşlarım,

Moritanya İslam Cumhuriyeti 1992 Anayasası bütün vatandaşlarının düşünce özgürlüğünü, ifade özgürlüğünü, toplanma özgürlüğünü ve entelektüel, sanatsal ve bilimsel yaratma özgürlüğünü garanti eder. 1992 imtiyazımız güçler ayrılığı ilkesini korur. Moritanya İslam Cumhuriyeti'nde parlamento, hukukun gücünü belirleyen organdır. Yürütmeye baktığımızda onlar da düzenleyici güce sahiptir. Bu, bu kararların kararname, karar, genelge ve hizmet notları ile sunulduğu anlamına gelir. Yani Moritanya'daki her gücün ardında bir müdahalesi de vardır. Ancak, zaman zaman yasanın yorumlanmasındaki bir karışıklığın ardından doğan çatışmaların olduğu zamanlar da olur. Bu çerçevede Anayasa Konseyine, hangi hüküm ve yetkilerin ilgili durumda farklılık gösterdiğini belirlemek için başvurulur.

Anayasa Konseyi işte bu durumlarda yasama ve yürütme kuvvetleri arasında hakemlik yapar. Şu anda bahsettiğim bu kurum anayasamızda önemli değişikliklere uğradı. Ve 1992 yılının Temmuz ayından beri yürürlükte olan yeni anayasaya değinmelidir. Bu da ülkemizde demokrasiyi güçlendirmek için çok şey katıyor. Bu anlamda idaremizin daha da merkezileştirilmesine karar verildi. Merkezileşme yerel işlerin yönetimindeki rolünü arttırmayı amaçlamaktadır. Bundan önce pratikte bütün kararlar önce merkezi iktidara sunulmaktaydı. Şimdi temsilciliklerin yerel işlemleriyle ilgili yerel bir sorunu tartışacak ve karar verecek olan belediye meclisidir ve bunu merkez güce başvurmadan yaptığından bu çok önemlidir. Bu demokrasinin güçlenmesi demektir.

Mevcut reform devletin varoluş biçimini kolaylaştırdı. Meclis sistemimiz geçmişte iki kamaradan oluşuyordu. Çift meclis olarak adlandırılan bu sistemde bir senato ve bir ulusal meclis vardı. Senato yakında kendini ulusal meclisi olan tek bir kameralı sisteme indirgeyeceğini belirtmiştir. Bu bağlamda Anayasa Konseyi de yeni anayasa ile yeni değişikliklere uğrayacaktır.

Ülkemde Anayasa Konseyi 1992 yılında kurulmuştur. Dokuz üyeden oluşur. Görev süresi dokuz yıldır ve yeniden seçilemezler. Bu Konseyin, adaylardan ve seçimlerden memnun olduğunu göstermeye hak tanıyan kanunu esaslı incelemeye yetkisi vardır. Anayasa Konseyi önünde yemin ettikten sonra, seçilen başkana yeni görevlerini veren de yine aynı konseydir.

Yeni anayasa çok önemli bir yenilik getirmiştir eşliğinde. Bütün vatandaşlara, Yüksek Mahkeme önünde kurulmuş olan bir kanunun anayasaya aykırılığı hakkında başvuru yapma imkânı tanır. Bu yargılanan Moritanyalı bir vatandaşın, mahkemeye bu kanun anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle, bunun temelinde yargılanmayı kabul etmediği anlamına gelir. Ve mahkeme başkanı anında bu kanunun uygulanmasını durdurur ve bu vatandaşın başvurusunu anayasallık denetimi için anayasa konseyine gönderir. Ve bu çok önemlidir çünkü vatandaşlara daha fazla hak garanti etmektedir. Özgürlük hakkı, insan onuru hakkı ve barış içinde yaşama hakkı.

Sayın Başkan, değerli meslektaşlarım,

Daha fazla vaktinizi almak istemem, beni dinlediğiniz için size teşekkürlerimi iletmem gereklidir.